

Bakalářská práce Kateřiny Liškové „Překlad do znakového jazyka v německé státní správě: bezbariérový přístup k informacím“

Posudek vedoucí práce: Mgr. Radka Stará

Kateřina Lišková si zvolila jako téma své bakalářské práce aktuální problematiku související s tlumočením pro neslyšící. V době, kdy se mnoho informací potřebných ke každodennímu životu objevuje na internetu, je společenskou nutností vytvářet překlady do znakového jazyka, které umožní přístup k informacím i neslyšící menšině. Aby takové překlady však byly kvalitní a přenášely daný obsah adekvátně, nelze je vytvářet bez jistých pravidel a systematického přístupu. V českém kontextu se společně povědomí o kvalitním překladu do českého znakového jazyka a překladové práci s texty v současné době teprve buduje, proto je vhodné čerpat i ze zahraničních zkušeností. Studentka se díky svému pobytu v Německu měla možnost seznámit se situací v překladových službách pro německou státní správu. Její práce tedy přináší praktický vhled do systému v Německu i potřebné teoretické pozadí, jež praktickou činnost překladatelských týmů a agentur ukotvuje.

Na práci kolegyně Liškové oceňuji zejména aplikovatelnost výstupů. To dokazuje i fakt, že studentka oslovila i relevantní organizaci v České republice, která sdružuje profesionální tlumočníky znakového jazyka – Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka, a dotazovala se na stanovisko této organizace k problematice překladu do znakového jazyka ve státní správě v ČR. Tento postup byl jistě správný, neboť ČKTZJ má s překlady dlouholeté zkušenosti. Je ovšem otázkou, zda by nebylo vhodné s podobným dotazem oslovit i další organizace v ČR, zejména ty, které sdružují samotné neslyšící a také se zabývají překladovou činností. Takový výzkum by jistě utvořil o situaci v ČR lepší představu, ale také by zřejmě již překročil kapacitu bakalářské práce, která je již tak velice obsáhlá a důkladná.

Jako pozitivní lze hodnotit jasnou představu o postupu při psaní práce a velice samostatný přístup, který na druhou stranu měl i svá negativa – očekávala bych více konzultací s vedoucí práce, dále je nutno zmínit, že – z časových důvodů – jsem jako vedoucí práce neměla příležitost vidět celý text před odevzdáním. Oceňuji ovšem, že studentka dokázala samostatně získat informace z německých překladových agentur a vydatně čerpat ze zahraničních zdrojů.

V první části své práce se kolegyně Lišková zabývá teoretickými aspekty překladu do znakového jazyka, osobou překladatele a tlumočnicka a rozdílem mezi nimi, rolí internetu jako zdroje informací pro osoby se smyslovým postižením. Tyto poznatky jsou podloženy dostatečnou četbou odborné literatury.

Podstatná je pak část, která se věnuje právním předpisům zajišťujícím neslyšícím právo na stejný objem informací, jaký má slyšící většina v dané zemi. Autorka v této části také porovnává právní předpisy v ČR a v Německu. Z porovnání vyvozuje, že po právní stránce situace v ČR není zatím na stejné úrovni jako v Německu.

V praktické části pak kolegyně Lišková provádí řízené rozhovory s pracovníky dvou německých agentur poskytujících překladatelské služby. Na tomto místě bych vyzdvihla schopnost studentky kontaktovat německé firmy a komunikovat s nimi za účelem získání potřebných informací.

Závěrem studentka shrnuje, jaký vliv mají právní dokumenty na situaci v překládání v dané zemi, jaký postoj má stát k této aktivitě. Také nastiňuje, že překlady mají přímý vliv na kvalitu života neslyšících občanů a navrhuje zaměřit se dále na oblast tohoto vlivu. Argumenty studentky jsou podloženy předchozími zjištěními a zároveň založené na vlastní úvaze.

Co se týče struktury, je práce členěna přehledně a jednotlivé části na sebe navazují. K jazykové stránce bakalářské práce kolegyně Liškové nemám žádných výtek. Text je stylisticky na

velice dobré úrovni. Z pravopisného i typografického hlediska je práce v pořádku, když nepočítáme drobné překlepy, kterých není více, než je v podobné práci přípustné. Občas se vyskytují drobné formální chyby. Terminologie je užívána jednoznačně.

OTÁZKY NA STUDENTKU:

Dovolila bych si vznést na autorku několik otázek k její bakalářské práci.

1. Oslovila jste Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka, a dotazovala se na stanovisko této organizace k problematice překlada do znakového jazyka ve státní správě v ČR. Proč jste oslovila zrovna tuto organizaci? Uvažovala jste o oslovení jiných organizací v ČR? Pokud ne, proč, pokud ano, tak kterých organizací, a proč jste to nakonec zavrhla?
2. Porovnávala jste legislativní předpisy ukotvující právo neslyšících uživatelů znakového jazyka na přístup k elektronickým informacím a usoudila jste, že německé legislativní dokument toto právo uznávají ve větší míře. Dokázala byste navrhnout konkrétní změny v legislativě, které by bylo nutné v ČR provést k celkovému zlepšení situace v přístupu k informacím (stačí rámcově, který zákon či dokument a z jakých důvodů)?
3. Na s. 69 se zabýváte osobou figuranta při překlada a uvádíte, že němečtí neslyšící upřednostňují neslyšícího figuranta. Pozorovala jste podobnou paralelu i v českém prostředí? Čím si vysvětlujete tuto situaci?
4. Na s. 85 shrnujete, že zařazení videí ve znakovém jazyce na webové stránky institucí státní správy pravděpodobně povede ke snížení finančních nákladů na tlumočnický. Mohla byste tento názor blíže vysvětlit a podložit argumenty?
5. V závěru své práce také uvádíte, že další výzkum na poli přístupnosti webových stránek by se měl „zaměřit na vliv vizuálně přístupných informací na kvalitu života Neslyšících v České republice“. Mohla byste rozvést tuto myšlenku? Co si představujete pod pojmem „kvalita života“ a jak to usouvztažňujete s přístupností informací?

ZÁVĚR

Bakalářská práce kolegyně Liškové shrnuje teoretické aspekty procesu překlada do znakového jazyka a přináší informace o systému překládání v německých překladových agenturách, související legislativě. Autorka částečně usouvztažňuje německou situaci s českým kontextem. Výstupy jsou aplikovatelné v oblasti tlumočnické profese. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci a lze ji doporučit k obhajobě.

Radka Stará

2. 9. 2014

Návrh klasifikace: výborně